

Tutkimus- ja kehittämispäiväkirjamuotoinen opinnäyte Master-tutkintoon

Taustaa

Opinnäytetyön tavoitteena on osoittaa valmiudet kehittää omaa työtä ja työyhteisöä. Tämän ohjeen tarkoitus on auttaa tavoitteen dokumentoinnissa. Tältä pohjalta on luonnosteltu päiväkirjamuotoinen opinnäytetyön malli, joka pohjautuu seuraaville reunaehdoille

- Opinnäytetyöhön liittyvä päiväkirja kattaa noin 15-20 viikon raportointiajan
- Kirjallisen työn kokonaispituus tulee olemaan noin 50-80 sivua
- Aikarajat sovitaan opinnäytetyön käynnistyessä
- Opetussuunnitelman mukaiset ylemmän tutkinnon osaamistavoitteet toteutuvat.
-

Ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavien opintojen tavoitteena on, että tutkinnon suorittaneella on:

1. laajat ja syvälliset tiedot sekä tarvittavat teoreettiset tiedot toimia työelämän kehittäjänä vaativissa asiantuntija- ja johtamistehtävissä;
2. syvällinen kuva omasta ammattialasta, sen asemasta työelämässä ja yhteiskunnallisesta merkityksestä sekä valmiudet seurata ja eritellä alan tutkimustiedon ja ammattikäytännön kehitystä;
3. valmiudet elinikäiseen oppimiseen ja jatkuvaan oman ammattitaidon kehittämiseen;
4. hyvä viestintä- ja kielitaito oman alansa tehtäviin sekä kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhön (asetus ammattikorkeakouluista 18.12.2014/1129 § 5).

Ylemmän amk-tutkinnon opinnäyteohje perustuu myös suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehyksestä (European Qualifications Framework, EQF) elinikäisen oppimisen edistämiseksi. Viitekehys kohdistuu koko ylempään tutkintoon

1. Hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana. Ymmärtää oman ja muiden alojen rajapintojen tietoihin liittyviä kysymyksiä ja tarkastelee niitä ja uutta tietoa kriittisesti. Ratkaisee vaativia ongelmia myös luovin toteutuksin tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa, jossa kehitetään uusia tietoja ja menettelyjä sekä sovelletaan ja yhdistetään eri alojen tietoa.
2. Työskentelee itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä tai toimii yrittäjänä. Johtaa ja kehittää monimutkaisia, ennakoimattomia ja uusia strategisia lähestymistapoja. Johtaa asioita ja/tai ihmisiä. Arvioi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien toimintaa.

3. Kartuttaa oman alansa tietoja ja käytäntöjä ja/tai vastaa muiden kehittymisestä.
4. Valmius elinikäiseen oppimiseen. Toimii erilaisten ihmisten kanssa opiskelu- ja työyhteisössä sekä muissa ryhmissä ja verkostoissa huomioiden yhteisölliset ja eettiset näkökulmat. Viestii hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle äidinkielellään. Viestii ja on vuorovaikutuksessa toisella kotimaisella kielellä sekä kykenee vaatimaan kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen omalla alallaan ainakin yhdellä vieraalla kielellä (Laki 93/2017)

Päiväkirjamuotoisia opinnäytetöitä on tehty alemmassa (bachelor) amk-tutkinnossa jo vuodesta 2014 alkaen. Ylempää amk-tutkintoa koskevien suositusten lisäksi tässä ohjeessa on huomioitu alemmassa tutkinnossa saatuja kokemuksia ja ohjeistuksia (ks. esim. Kotila H., Mäki K. 2015) sekä alemman tutkinnon päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön ohjeet Haaga-Heliassa 2017).

Päiväkirjamuotoinen opinnäyte pohjaa vahvaan tutkimuspäiväkirjaperinteeseen. Päiväkirjamuotoinen opinnäyte mukailee myös autoetnografista ajattelua, jossa kirjoittaja käyttää omia kokemuksiaan ilmiökentän parempaan ymmärtämiseen. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyössä voidaan pyrkiä myös toimintatutkimukselliseen lähestymistapaan: tavoitteena on nykyisten käytäntöjen haastaminen ja muutosten toteuttamista sekä muutoksen vaikuttavuuden analyysi.

Toteutus

Ylemmän tutkinnon päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön raportointi koostuu kolmen viikon seurantajaksoista ja niihin liittyvästä kehitysanalyysistä. Päiväkirjamuotoisessa työssä on siis vähintään viisi seurantajaksoa (yhteensä vähintään 15 viikkoa).

Jokaisen seurantajaksojen aikana opiskelija tekee päiväkirjamerkintöjä, joiden perusteella hän analysoi kehittymistään. Kehitysanalyyseissä tärkeää on omien kokemusten ja havaintojen reflektointi sekä uuden tiedon, mallien ja parhaiden käytäntöjen hakeminen kirjallisuudesta ja tämän tiedon soveltaminen omaksi osaamiseksi.

Seurantajaksojen analyyseissa noudatetaan kokemuksellista oppimista ja niissä edetään kehittämispyyrän (plan-do-check-act) vaiheiden mukaan. Jokaiseen jaksoon kuuluvassa analyysissä on tärkeää pohtia

- mitkä on havaitut kehittämistarpeet (aikaisemmat havainnot + analyysit)
- mitä muutoksia on päätetty tehdä (edellisen analyysi ja kirjallisuus)
- mitä havaintoja muutosten perusteella (jakson raportti)
- miten pitäisi edetä tästä eteenpäin jo tehtyjen muutosten suhteen (kirjallisuus)
- mitä uusia muutoksia pitäisi tehdä (kirjallisuus, viitekehykset, standardit, tutkimukset yms.).

Analyyseissa voidaan myös keskittyä yhteen kehittämistarpeeseen ja muutokseen, jota viedään eteenpäin useamman seurantajakson ajan.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Analyysseissa esitetään selityksiä ja ratkaisumalleja kirjallisuuden perusteella. Käyttämällä sujuvasti monen tasoista kirjallisuutta oman osaamisensa, sekä oman organisaationsa kehittämiseen, opiskelija osoittaa, että hän tuntee alansa keskeiset tiedonlähteet ja hänellä on valmiuksia itsenäiseen, systemaattiseen tiedonhakuun ja jatkuvaan oppimiseen. Alan standardit, suositukset ja viitekehykset sekä vertaisarvioidut julkaisut ovat tärkeitä tiedonlähteitä ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytteissä.

Opiskelija voi pohtia työnsä kehittämiskohteita monella eri tasolla, kuitenkin niin, että näkökulma on laajemmassa työn kehittämisessä ja pidemmissä kehittämissykleissä:

- Oman työn kehittäminen, käytännössä päivittäisestä työstä yllättävästikin esiin nousevat yksittäiset ongelmat ja työtehtävät, joihin etsitään nopea ratkaisu välittömästi.
- Pidemmän syklin kehittäminen, käytännössä oman työn ja työtapojen pohtiminen kokonaisuutena
- Laajemman näkökulman työn kehittäminen, käytännössä esimerkiksi organisaation sisäisten prosessien kehittäminen
- Yli organisaatorajat ylittävä sidosryhmätason kehittäminen, käytännössä organisaatorajat ylittävien prosessien pohtiminen, yhteistyön kehittäminen eri osapuolien välille sekä toimitusketjujen ja arvoketjun optimointia

Opiskelija palauttaa kehitysanalyysin jokaisen seurantajakson lopuksi ohjaajalle, joka antaa palautteen analyysistä. Aiempiin jaksoihin ei pääsääntöisesti palata (ellei ohjaaja ole erikseen edellyttänyt korjauksia tai täydennyksiä) ja saatu palaute huomioidaan seuraavien viikkojen työssä.

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön prosessi

1 Opinnäytetyön aloittaminen

Sovi ohjaajan kanssa opinnäytteen tekemisestä päiväkirjamuotoisena

Kuvaa opinnäytetyön aikaväli (seurantajaksot) ja työtehtävä, jossa teet opinnäytteen

Kuvaa työtehtävässä tarvittavaa tietoperustaa: keskeiset teoreettiset ja ammatilliset käsitteet, kehitettävän työn sisältö ja yhteys organisaation/yrityksen liiketoimintaan sekä kehittämisessä tarvittava osaaminen.

Käsittele lyhyesti tietoperustaan liittyvää keskeistä ammattikirjallisuutta (katso erityyppinen ammattikirjallisuus edellisestä kohdasta). Valitse muutama keskeisin erityyppisen ammattikirjallisuuden teos, kerro lyhyesti teosten keskeinen sisältö ja perustele valintasi.

Esittele lisäksi yritys ja sen työympäristö ja työtehtävissäsi tarvittava osaaminen

Kestävä kasvu ja työ -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

2 Työn nykytilanteen kuvaus

2.1 Oman nykyisen työn analyysi

Kuvaile työtehtäviäsi, erityisesti niitä, joita on määrä kehittää:

- Tee luettelo erilaisista työtehtävistäsi.
- Kuvaile ja jäsennä, mitä konkreettisesti teet kyseisissä työtehtävissä.
- Tunnista, millaista osaamista työtehtävissäsi tarvitaan.
- Millaisia tietoja tarvitset ymmärtääksesi, mitä teet?
- Millaisia taitoja tarvitset selviytyäksesi työtehtävistäsi?
- Millaista osaamista olet työn tekemisessä hankkinut tai saanut?
- Millaista oman alansa erityisosaamista tarvitset työssäsi
- Kuvaava työsi avainkäsitteet, työn menetelmät ja tiedot sekä osaaminen, jota käytetään työn perustana.
- Miten käytät suullista ja kirjallista viestintää työssäsi?
- Miten joudut käyttämään kielitaitoa työssäsi?
- Miten kehität työtäsi?
 - Miten työsi kehittäminen liittyy kehittämistyöhön työyhteisössäsi?
 - Miten työsi kehittäminen liittyy työpaikkasi strategiseen kehittämiseen?
 - Miksi työsi kehittäminen juuri valitsemallasi tavalla on tärkeää?
 - Mitkä ovat työsi kehittämistä hidastavat ja edistävät tekijät työyhteisössä?

Arviointi

Arvioi, millä tasolla osaamisesi on suhteessa työpaikkasi tai työtehtäväsi osaamisvaatimuksiin? Miten hyvin selviydyt työtehtävistä?

- Toimija / Actor: sinulla on ymmärrys työtehtävästä ja selviydyt siitä itsenäisesti.
- Asiantuntija / Specialist: sinulla on syvälinen ymmärrys työtehtävästä organisaatiosi toimintaympäristössä, kykenet ohjaamaan ja opastamaan muita.
- Kehittäjä / Developer: pystyt kehittämään työtehtävässä vaadittavia toimintamalleja, perustelemaan muutokset esimiehillesi ja viemään kehitystä eteenpäin tiimissäsi/työyhteisössäsi.

Perustele arviosi.

Kehittyminen

Missä vaiheessa olet ammatillisessa kehittämisessäsi? Miten se näkyy toiminnassasi?

Mihin tulee jatkossa panostaa? Mitä vielä tulee oppia?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Minkälaisia pidemmän ajan tavoitteita sinulla on urakehityksen näkökulmasta?

Millaista alan ja eri alojen rajapintojen tietoihin liittyviä kysymyksiä tunnistat työssäsi.

Perustele näkemyksesi.

Hyödynnä pohdinnoissasi kehityskeskustelussasi sekä työsi että organisaatiosi kehittymiselle asetettuja tavoitteita.

2.2 Analyysi työn sidosryhmistä

Kirjaa ylös kaikki mahdolliset sidosryhmät, joita työsi koskettaa jollain tavalla.

Luokittele sidosryhmät tyyppin mukaan (sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät) esim. kumppanit, asiakkaat, organisaatiot, viranomaiset jne.

Kuvaile sidosryhmät kaaviolla.

Kuvaile työpaikkasi organisaatio ja asemasi siinä.

Mitkä sidosryhmien mielipiteet ja intressit ovat keskeisiä työsi kannalta.

Keiden kanssa teet yhteistyötä työsi kehittämisessä (kollegat, esimies, talon johto, kumppanit tai muut)?

Mitä konkreettisia toimenpiteitä teet ankkuroidaksesi työsi kehittämistä ja sen tuloksia työyhteisöösi?

1. johdon suunnitelmiin ja käytänteisiin
2. oman työsi arkeen
3. yhteistyöhön kumppaneiden kanssa
4. Minkälaisissa ympäristöissä toimit? Minkälaisia tiloja (fyysisiä, virtuaalisia) ja aikoja sinulla on kehittämistyön reflektointiin?
 - Miten aiot levittää tietoa työsi kehittämisestä ja tuloksista?
 - Miten käytät erilaisia viestinnän välineitä; tekstiä, ääntä, kuvaa ja sosiaalista mediaa tulosten levittämiseen?

2.3 Vuorovaikutustaidot työpaikalla

Minkälaisia vuorovaikutustilanteita työn tekemiseen työtovereiden kanssa liittyy?

Minkälaisia vuorovaikutustilanteita asiakaspalveluun ja sidosryhmätyöskentelyyn liittyy?

Minkälaisia haasteita ne tuottavat osaamisesi, perustele arviosi?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

3 Päiväkirjaraportointi ja kehitysanalyysit

Kolmen viikon jakso: Mitä tavoitteita asetat kullekin viikolle?

Arvioi viikon päätteeksi, miten asetetut tavoitteet ja suunnitellut tehtävät toteutuivat?

Miten arvioit kehittyneitä osaamistasi?

Kunkin jakson lopuksi:

Lue seurantajakson päätteeksi kuluneiden viikkojen päiväkirjamerkinnot.

Miten arvioit jakson aikana kehittyneitä osaamistasi?

Mitä asioita jouduit jakson aikana selvittämään?

Mitä ongelmia jakson aikana tuli ja miten ratkaisit ne?

Kirjallisuuteen perustuen pohdi jakson aikana tekemiäsi töitä, oman työsi sekä organisaatiosi tasolla.

Tee kehitysanalyysi

- mitkä on jo aiemmin havaittu kehittämistarpeiksi (aikaisempien jaksojen /lähtötilannekartoituksen havainnot + analyysit),
- mitä muutoksia oli päätetty tehdä (edellinen analyysi/lähtötilannekartoitus (kirjallisuus)) ts. mikä oli tämän seurantajakson tavoite.
- jos muutos on onnistuttu käynnistämään, mitä havaintoja muutosten perusteella (kolmen viikon jakson raportti). Jos muutosta ei ole onnistuttu käynnistämään, analyysi muutoksen käynnistämisen ongelmista.
- miten pitäisi edetä tästä eteenpäin jo tehtyjen muutosten (tai niihin liittyvien ongelmien) suhteen (kirjallisuus)
- mitä uusia muutoksia pitäisi tehdä (kirjallisuus (viitekehykset, standardit, tutkimukset yms.)

4 Kehitysanalyysin pohdinta

Vertaa aiemmin kirjoittamaasi nykytilanteen kuvausta ja päiväkirjaraportoinnissa syntyneitä analyysie ja arvioi sitä myös alan ammatti- ja tutkimuskirjallisuuden näkökulmasta.

Miten olet kehittynyt?

Millaisia uusia ratkaisumalleja tai menetelmiä olet löytänyt työhösi?

Millaisia uusia eri alojen tietoja olet joutunut soveltamaan ja yhdistelemään työssäsi?

Millaisia ennakoimattomia tilanteita jouduit kohtamaan ja miten ratkaisit ne?

Mitä opit ihmisten johtamisesta?

Mitä opit työsi kehittämisestä?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Mitä opit työsi kehittämisen menetelmistä?

Mitä opit organisaation kehittämisestä (työtavat, prosessit yms.)?

Miten kartutat oman alan tietoja ja käytäntöjä ja vastaamaan muiden kehityksestä.

Miten kuvaat tehtäväsi asiantuntijaluonnetta?

Miten kuvaat asiantuntijuutesi kehittymistä / muutosta?

Mitä opit päiväkirjamuotoisen opinnäytteen kirjoittamisesta?

Mitä kiinnostavaa uutta opinnäyteyösi aikana huomasit ja mitä hyötyä siitä on tulevaisuudessa? Syntyikö jatkokehitysajatuksia?

Miten olet, tai organisaatiosi on pystynyt hyödyntämään työsi analysointia?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

